

داشتن یا نداشتن

هنوز تعریف مشخصی از کودکان بازمانده از تحصیل وجود ندارد، برخی معتقدند که کودکان بازمانده از تحصیل، آن گروه سنی از جمعیت کشور است که در سنین مدرسه - 6 تا 18 سال - قرار دارند ولی در ماه‌های تحصیلی و در چرخه آموزشی کشور در واحدهای آموزشی حضور ندارند.

هنوز تعریف مشخصی از کودکان بازمانده از تحصیل وجود ندارد، برخی معتقدند که کودکان بازمانده از تحصیل، آن گروه سنی از جمعیت کشور است که در سنین مدرسه - 6 تا 18 سال - قرار دارند ولی در ماه‌های تحصیلی و در چرخه آموزشی کشور در واحدهای آموزشی حضور ندارند.

همچنین تعاریف دیگری وجود دارد و فواصل سنی مختلفی بیان شده و به کودکان 6 تا 10 ساله، 6 تا 15 ساله و 6 تا 18 ساله‌ای اشاره شده که هرگز به مدرسه نرفته‌اند، یا ترک تحصیل کرده‌اند یا بی‌سوادند. افزون بر اینکه در ایران تعریف جامعی از کودکان بازمانده از تحصیل نداریم، آمار دقیق و قابل استنادی نیز در این باره وجود ندارد و متأسفانه مسئولان آموزش و پرورش نیز آمار متناقضی در این باره ارائه می‌کنند که با آمارهای ثبت احوال از میزان زاد و ولد و کودکان در سن مدرسه همخوانی ندارد.

نکته جالب اینکه آمار مسئولان آموزش و پرورش نیز با یکدیگر تفاوت دارد و طی یک سال اخیر معاون وزیر آموزش و پرورش آمارهایی ارائه کرده است که نشان می‌دهد عزم مسئولان این دستگاه برای کاهش تعداد کودکان بازمانده از تحصیل تا چه حد جدی است.

چندماه پیش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی براساس سرشماری سال 85 آمار تکان‌دهنده‌ای منتشر کرد که براساس آن بیش از 3 میلیون و 200 هزار کودک 6 تا 17 ساله بازمانده از تحصیل در کشور وجود دارد که یا اصلاً به مدرسه نرفته‌اند یا طی سال‌های تحصیل به دلایل مختلف از تحصیل بازمانده‌اند. طی چند سال اخیر بارها مسئولان محترم وزارت آموزش و پرورش آمارهایی درباره کودکان بازمانده از تحصیل ارائه کرده‌اند، یکی از این مسئولان، معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش است.

فاطمه قربان دیروز به ایسنا گفته که اکنون 98.7 درصد پوشش تحصیلی برای دانش‌آموزان لازم‌التعلیم داریم و پیش‌بینی می‌شود 70 تا 90 هزار کودک بازمانده از تحصیل داشته باشیم. پیش از این، آمار دانش‌آموزان بازمانده از تحصیل 120 هزار نفر عنوان شده بود که در 2 سال گذشته 29 هزار نفر از این کودکان شناسایی و جذب آموزش و پرورش شدند. وی همچنین راهبرد مهر 92 وزارتخانه را شناسایی، جذب و آموزش کودکان لازم‌التعلیم و بازگرداندن کودکان تحصیل‌کرده به‌ویژه در مناطق روستایی، عشایری و کمتر توسعه یافته برای ادامه تحصیل اعلام کرده است.

اظهارات تأمل برانگیز

قربان پیش از این در آبان‌ماه 91 اعلام کرد که تنها 5 هزار نفر بازمانده از تحصیل شناسایی شده ولی رئیس مرکز آمار آموزش و پرورش بهمن‌ماه 91 گفت که اسامی 145 هزار لازم‌التعلیم بازمانده از تحصیل شناسایی و به معاونت آموزش ابتدایی ارائه شده است. در همین حال معاون آموزش ابتدایی وزیر در فروردین 92 در گفت‌وگو با ایرنا مدعی شد که در سال تحصیلی 90-91، 5 میلیون و 945 هزار و 90 نفر از دانش‌آموزان بازمانده از تحصیل تحت پوشش تحصیلی آموزش و پرورش قرار گرفتند!

اما او مهر 91 به خبرگزاری پانا گفته بود که از نظر ما بازمانده از تحصیل نداریم! با توجه به اظهارات مسئولان وزارت آموزش و پرورش، به‌ویژه معاون آموزش ابتدایی چنین استنباط می‌شود که در آموزش و پرورش هنوز تعریف روشنی از کودکان بازمانده از تحصیل و آمار دقیقی از تعداد این دانش‌آموزان وجود ندارد. پرسش اساسی اینکه وقتی آمار دقیق و قابل استنادی از تعداد کودکان بازمانده از تحصیل وجود ندارد و مسئولان هر روز آمار متناقضی ارائه می‌کنند چگونه می‌توانند برای کاهش این معضل برنامه‌ریزی کنند؟ آیا این نوع کار کردن مصداق ضرب‌المثل آب در هاون کوبیدن نیست.

چرا شناسایی، جذب و آموزش کودکان بازمانده از تحصیل باید راهبرد مهر 92 باشد که در آن مسئولان کنونی هیچ نقشی ندارند، چرا در این باره چاره‌اندیشی نشده است؟ چگونه بیش از 295 هزار دانش‌آموز در سن دبستان که در سال تحصیلی 91-92 در دبستان‌ها ثبت‌نام نکرده‌اند دیده نشده است؟ آیا تحول بنیادین یعنی چشم بستن روی واقعیات؟